

Cyfle i weithio gyda ni

Manyleb: ymchwil i ddyfodol llywodraethu

Cyflwyniad

Mae'r ymarfer tendro hwn yn agored i unrhyw un sydd â diddordeb mewn cyfle i weithio gyda Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru, ac a all ein helpu i ystyried sut y dylai system lywodraethu genedlaethol sy'n addas ar gyfer y dyfodol edrych.

Hoffem gael gwell dealltwriaeth o feddwl tymor hir, arferion arloesi a thueddiadau'r dyfodol sy'n gysylltiedig â gweithredu polisi cenedlaethol, gweinyddiaeth y gwasanaeth sifil a llywodraethu fel rhan o'n gwaith i asesu a chynghori'r cynnydd a wnaed gan gyrff cyhoeddus yng Nghymru gan gynnwys y Gymraeg. Llywodraeth ar weithredu'r egwyddor datblygu cynaliadwy a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Ein nod yw rhannu canfyddiadau'r ymchwil â chyrff cyhoeddus a phartïon allanol.

Dylid anfon cynigion at review@futuregenerations.wales 'FAO Petranka Malcheva' erbyn 17eg Ionawr 2022. Os ydych ar y rhestr fer, fe'ch gwahoddir i gwrdd â ni i drafod eich syniadau yn ystod yr wythnos sy'n dechrau 24ain Ionawr 2022, a bydd disgwyl i chi i ddechrau'r gwaith ar 31ain Ionawr 2022. Ein disgwyliad yw i'ch gwaith gael ei rannu gyda ni erbyn 28ain Mawrth 2022.

Rydym yn croesawu ceisiadau gan unigolion neu gonsortia sydd â diddordeb.

Am wybodaeth bellach, cysylltwch â Petranka Malcheva ar: review@futuregenerations.wales

Cyd-destun

Amlygodd Adroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol y Comisiynydd (2020), adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol 'Gweithredu Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol' (2019) ac adroddiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus 'Cyflawni ar gyfer Cenedlaethau'r Dyfodol: Y stori hyd yma' (2021) yr angen i Lywodraeth Cymru weithredu Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (y Ddeddf) yn well.

Gan adeiladu ar y canfyddiadau hyn, hoffai'r Comisiynydd gomisiynu ymchwil bellach ar lywodraethu addas ar gyfer y dyfodol yn 2022 a ddyluniwyd i sicrhau bod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol wedi'i hymgorffori wrth ddylunio, datblygu a darparu penderfyniadau polisi.

Fel rhan o'r gwaith Cam 1 hwn, hoffem nodi tueddiadau'r dyfodol mewn perthynas â'r llywodraeth a'r gwasanaeth sifil. Yna bydd y gwaith hwn yn llywio prosiect Cam 2, sy'n rhoi ffocws penodol ar ddyfodol peiriannau'r llywodraeth yng Nghymru, y bydd Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn ei gomisiynu ym mis Ebrill 2022. Bydd Cam 2 yn ceisio dylunio gweledigaeth a model o'r hyn sy'n ddyfodol. Mae llywodraeth Cymru sy'n defnyddio Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol i drawsnewid ei harferion a'i galluoedd corfforaethol a sefydliadol, yn ogystal â'r camau sydd eu hangen i gyflawni'r weledigaeth hon, yn edrych fel, yn ogystal â nodi arferion gwrthgynhyrchiol.

Roedd Pennod 2 o'n [Hadroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol](#) statudol cyntaf ym mis Mai 2020 yn rhoi rhywfaint o fanylion i'r camau yr hoffem eu gweld gan Lywodraeth Cymru gan gynnwys:

- Caewch y 'bwlch gweithredu' trwy nodi'n glir sut y maent yn defnyddio'r ffyrdd o weithio o ran sut y maent yn dylunio, adnoddau, cyflawni a gwerthuso gweithrediad polisi a deddfwriaeth. Byddai hyn yn cynnwys cynnwys ystod o bobl â phrofiadau byw, gwybodaeth ymarferol am gyflawni ar lawr gwlad ac integreiddio eu dyheadau ag amcanion llesiant eraill.
- Gosod gwerthoedd caredigrwydd ar bob lefel o lywodraeth ac mewn polisi cyhoeddus.
- Sefydlu Gweinidogaeth o Bosibiliadau gan ddod â'r mwyaf disglair a'r gorau o bob lefel o lywodraeth a gwasanaeth cyhoeddus, y sector preifat a'r trydydd sector at ei gilydd, i ddod o hyd i atebion arloesol i heriau cyfredol neu yn y dyfodol.
- Sefydlu Comisiwn trawsbleidiol, traws-sector i greu gweledigaeth a strategaeth hirdymor ar gyfer sector cyhoeddus Cymru yn 2050 sy'n canolbwyntio'n benodol ar dueddiadau allweddol yn y dyfodol.
- Penodi Gweinidog Atal, gyda chyfrifoldeb am gymryd agwedd llywodraeth gyfan, gydlynol sy'n seiliedig ar dystiolaeth tuag at fuddsoddi mewn atal.

Hoffem i'r gwaith hwn a gomisiynwyd Cam 1 dynnu ar yr argymhellion hyn a darparu mwy o fanylion a chyd-destun i dueddiadau perthnasol yn y dyfodol sy'n effeithio ar lywodraeth ac i ddarparu gweledigaeth o'r hyn y mae system lywodraethu sy'n addas ar gyfer y dyfodol yn edrych fel gyda chamau penodol a manwl (yn amrywio o ar unwaith i gamau tymor hwy) y bydd angen i'r llywodraeth ddechrau eu cymryd heddiw i baratoi ar gyfer heriau cyfredol ac yn y dyfodol.

Ymhlith y meysydd posib i'w hystyried mae:

- Cynnydd mewn gwybodaeth estynedig a data mawr;
- Yr angen cynyddol am ystwythder ac ymddiriedaeth yn y llywodraeth;
- Yr angen am gynhwysiant a dull sy'n canolbwyntio ar gydraddoldeb;
- Cynyddu'r defnydd o wyddoniaeth ymddygiadol i effeithio ar newid diwylliant a gwella canlyniadau;
- Yr angen cynyddol am lywodraethu rhagweladwy - i.e., achub y blaen ar broblemau trwy ddadansoddiad rhagfynegol, meddwl am y dyfodol a thechnegau tymor hir a gweithio i atal y problemau hyn rhag digwydd;
- Llywodraeth gyfranogol a phwysigrwydd cynyddol profiad dinasyddion mewn llywodraethu;
- Yr angen i greu lleoedd diogel ar gyfer arloesi gan y llywodraeth;
- Cynnydd o atebion craff;
- Yr angen i ddenu a chadw'r genhedlaeth nesaf o weision sifil;
- Y galw am lywodraeth fel menter gysylltiedig - deall a mapio cyd-ddibyniaeth a chysylltiad deddfwriaeth, data, nodau a phobl, ynghyd â'r angen i integreiddio deddfwriaeth, polisi, arfer a rhwng gwahanol adrannau'r llywodraeth.

Bydd yr ardaloedd hyn ac eraill yn cael effaith sylweddol ar lesiant ein cenedlaethau i ddod. Rydym am ddangos yn glir sut mae peiriannau llywodraeth da'r dyfodol yn edrych a sut y gellir cyflawni hyn yn ymarferol.

Ni fu nodi ac ymateb i dueddiadau'r dyfodol erioed yn bwysicach er mwyn effeithio ar y newid system sydd ei angen i gyflawni gweledigaeth y Ddeddf, ond hefyd er mwyn sicrhau ein bod wrthi'n paratoi ar gyfer ansicrwydd a chyfle.

Mae pandemig Coronafeirws wedi dangos i ni gost ein diffyg parodrwydd, ond mae hefyd wedi agor a chyflymu cyfleoedd ac awydd am newid system, y gellir ei harneisio o blaid llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol ein cenedlaethau dyfodol. Rydym am archwilio sut olwg sydd ar beiriannau llywodraeth sy'n gweithredu'r Ddeddf yn llawn.

Y gwaith

Cam 1

- Sefydlu pwysigrwydd tueddiadau a llywodraethu yn y dyfodol.
- Nodi a dadansoddi'r tueddiadau yn y dyfodol sy'n debygol o gael yr effaith fwyaf ar beiriannau'r llywodraeth.
- Nodi enghreifftiau o arferion gwrthgynhyrchol, pethau i'w hosgoi.
- Tynnu sylw at astudiaethau achos ac arloesi rhyngwladol (gan ganolbwyntio'n benodol ar wledydd tebyg).
- Diffinio sut y dylai system lywodraethu sy'n addas ar gyfer y dyfodol edrych fel y gallai ymateb i'r tueddiadau hyn edrych.
- Dylai'r cam hwn hefyd gynnwys cynhyrchion hawdd eu cyfleu sy'n dod â'r materion yn fyw (cynhyrchion maint brathiad i.e., deciau sleidiau ac ati)

Cam 2

(Ddim yn rhan o'r comisiwn hwn)

- Yn seiliedig ar ganfyddiadau Cam 1, bydd Cam 2 yn tynnu sylw at y berthynas rhwng y tueddiadau hyn ochr yn ochr â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.
- Bydd Cam 2 yn cynnwys camau y dylai Llywodraeth Cymru eu cymryd yn y tymor byr / canolig a hir i ddod yn addas ar gyfer y dyfodol.
- Bydd y gwaith hwn hefyd yn arwain at gynhyrchion trosglwyddadwy maint bach i'w rhannu o fewn y gwasanaeth sifil a chyda rhanddeiliaid ehangach.

Eich cynnig

Dylai eich cynnig gynnwys:

- Y tueddiadau allweddol yn y dyfodol rydych chi'n rhagweld y bydd yn fwyaf perthnasol i'r maes gwaith hwn.
- Gwybodaeth ar sut y byddech chi'n casglu tystiolaeth ac yn cyflwyno'ch canfyddiadau i ni, mewn ffordd a all lywio Cam 2 yn hawdd (cais i Gymru).
- Awgrymiadau ar sut olwg fyddai ar gynnyrch(ion) terfynol. Rydym am i'r ymchwil a gomisiynir gael effaith a chyflwyno atebion; nid ydym yn chwilio am adroddiadau hir ond rhywbeth trawiadol gyda sylfaen dystiolaeth gref y gellir ei defnyddio trwy gyfryngau cyfathrebu lluosog.
- Gwybodaeth am unrhyw gynlluniau ar gyfer cynnwys a chydweithio a allai, yn eich barn chi, eich helpu gyda'r ymchwil hon, gan ddilyn y Ddeddf Llesiant.
- Eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth o gyd-destun Cymru. Er enghraifft, datganoli, deddfwriaeth a pholisi, yr iaith a diwylliant Cymraeg.
- Eich gallu a'ch awydd i weithio ar ail Gam y prosiect - h.y. cyflwyno naratif cymhellol i Gymru yn seiliedig ar ganfyddiadau Cam 1.

- Dadansoddiad o'r costau a'r amser a ragwelir sy'n ofynnol ar gyfer y gwaith hwn. Ein disgwyliad yw i'r cam cyntaf hwn gael ei gwblhau erbyn diwedd Mawrth 2022.

Gwybodaeth am

- Profiad o ddadansoddi llawer iawn o wybodaeth i ffurfio casgliadau eang
- Profiad o weithio ar Dueddiadau'r Dyfodol
- Eich gwybodaeth a'ch profiad o Lywodraeth Cymru a datganoli yng Nghymru
- Eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth o'r tirlun polisi a chyflawni yng Nghymru
- Unigolion a fydd yn gweithio ar y prosiect hwn

Er mwyn ein helpu i sicrhau'r gwerth gorau am arian ynghyd â'r buddion ehangaf i les economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru, hoffem hefyd ateb orau ag y gallwch yn y cwestiynau yn y Tabl isod. Bydd yr atebion yn ein helpu i sgorio'r bidiau a dderbyniwn.

Pwnc	Ateb	Gwybodaeth / Tystiolaeth
Ydych chi'n dilyn cyflogaeth foesegol ac arferion cynaliadwy yn eich gweithrediad ac yn eich cadwyni cyflenwi? Yn benodol:		
A oes gennych ardystiadau sefydliadol cynaliadwy?		
A yw'ch sefydliad yn sefydliad di-garbon a sut ydych chi'n cyfyngu ar eich allyriadau yn eich teithio, ynni, pensiynau a chaffael?		
A yw eich sefydliad yn ddi-bapur ac yn sefydliad dim gwastraff?		
A yw eich cynhyrchion neu'ch deunyddiau'n dod o ffynonellau lleol ac yn gynaliadwy, eu hailddefnyddio neu eu hailgylchu?		
A yw'ch deunyddiau'n cael eu cydnabod yn rhydd o wrthdaro gan gynlluniau ardystio annibynnol fel electronicswatch.com a Greenpeace Guide to Electronics?		
A ydych chi'n sicrhau bod eich sefydliad yn dilyn arferion teg a moesegol gan gynnwys arferion gwrth-gaethwasiaeth a thraffig dynol, masnach deg, stiwardiaeth forol a stiwardiaeth coedwigaeth, achrediad B-Corp neu'r Ddraig Werdd? A ydych wedi ymuno â Nodyn Cyngor Caffael Llywodraeth Cymru ar gyfer y Sector Cyhoeddus		

yng Nghymru (sy'n ymdrin â nifer o'r elfennau hyn).		
A yw'ch sefydliad yn cymryd unrhyw gamau i leihau tlodi?		
Ydych chi'n Gyflogwr Cyflog Byw?		
Ydych chi'n sicrhau gwaith gweddus?		
Ydych chi'n cefnogi ac yn caffael caffael teg a lleol?		
Ydych chi'n hyrwyddo twf cynhwysol?		
A yw eich sefydliad neu gyfarwyddwyr yn gysylltiedig ag unrhyw bleidiau gwleidyddol, neu unrhyw fuddiannau eraill y dylid eu datgelu fel rhai sy'n achosi risg enw da neu ragfarn negyddol bosibl (canfyddedig neu real) i'r Comisiynydd?		

Gwybodaeth bellach

Cyn cyflwyno cynnig, efallai yr hoffech ymgyfarwyddo â:

- Gofynion [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\)](#).
- Cyhoeddwyd [‘Adroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol’](#) statudol y Comisiynydd ym mis Mai 2020. Yn benodol, ‘Y Gweledigaeth’ ym Mhennod 1 a Phennod 2: Llywodraeth Cymru.
- [Datganiad](#) y Comisiynydd ar ei meddwl yn gynnar am gyfleoedd allweddol i Lywodraeth Cymru adeiladu'n ôl yn well wrth wella o bandemig Covid-19.
- [Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol](#) Llywodraeth Cymru.